

ธีรภาพ
โลहितกุล

ความเรียง
ความคิด
ชีวิต
แสวงหา

เพชร
ใบ
ทิว
คาง
คก

คำปรารภ

ผมเคยเชื่อ อย่างที่ใครๆ เชื่อกันมานานว่า “วัยรุ่นคือวัยแสวงหา” แต่นับวันยิ่งสูงวัย ผมพบว่า การแสวงหาไม่มีวันสิ้นสุด ไม่ได้หยุดอยู่เพียงวัยรุ่น

ต่างกันตรงที่วัยรุ่น มีแนวโน้มจะแสวงหาความแปลกใหม่ในชีวิต และใช้เวลาไปกับการทดลอง แต่เมื่อสูงวัย เราเพียรพยายามแสวงหาความจริงแท้ของชีวิต และให้เวลากับการไตร่ตรอง

“เพชรในหัตถ์คางคก” ซึ่งไม่สามารถสร้างควมร่ำรวยเงินทองให้ใครได้ เป็นสิ่งที่ผมแสวงหามากที่สุด เพื่อให้ได้ความเย็น ในท่ามกลางความร้อน ได้เห็นเงางาม ในท่ามกลางอุปสรรคปัญหา ได้ความสงบสันติ ในท่ามกลางความขัดแย้ง กระทั่งสามารถค้นพบความสุข ในท่ามกลางความทุกข์ อย่างที่หลวงพ่อบุทธาทสภิกขุ ทั้งมรดกทางปัญญา ในรูป “ปริศนาธรรม” ไว้ให้ชาวโลกไตร่ตรอง แล้วนำไปปฏิบัติว่า...**เพชรในหัตถ์คางคก** ไครหาพบ...เบา...สบาย

อันเป็นที่มาของโครงการ “หนังสือเล่มเล็ก ของขวัญทางปัญญา” เล่มที่ ๗ ในวารดิถีขึ้นศักราชใหม่ ๒๕๕๒ โดยรวบรวมข้อเขียนเชิง “ความเรียง ความคิด ชีวิต แสวงหา” จากที่ผมเขียนตีพิมพ์ในนิตยสารต่างๆ คือ “ซีเคร็ต” (Secret) “อ่านเอาเรื่อง” และ “สานแสงอรุณ”

ขอขอบพระคุณ พระครูสังฆกิจพิมล (สุรศักดิ์ สุรญาโณ) แห่งกองทุนห้องสมุดจำปาวรรณ วัดชลประทานรังสฤษดิ์ ที่ให้ความเมตตาจัดพิมพ์หนังสือเล่มนี้เผยแพร่สู่สาธารณชน

ธีรภาพ โลหิตกุล

Teeraparb85@hotmail.com

ภาพปกหน้า : ฝีมือ อาจารย์เดชา สายสมบูรณ์ วิทยาลัยช่างศิลป์

ภาพปกหลัง : ฝีมือ พระมหาบุญชู ฐิตปัญโญ วัดอุโมงค์ จ.เชียงใหม่

สถูปธรรมในเงาไม้ หน้า ๔

สันติธรรมในเรือนใจ หน้า ๘

ภูเขานิเวศน์ หน้า ๑๔

ยังเหลือ
ตั้งครึ่ง

หน้า ๑๘

เสียงดาบ หน้า ๒๓

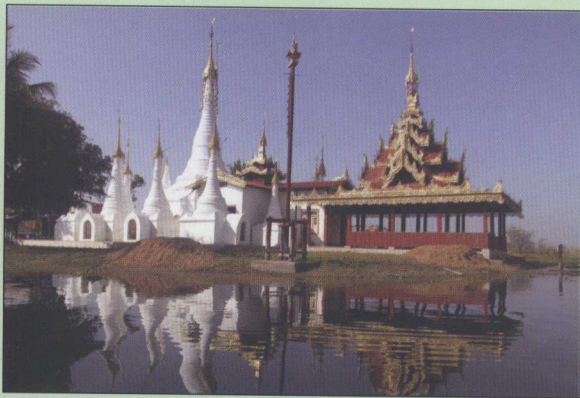
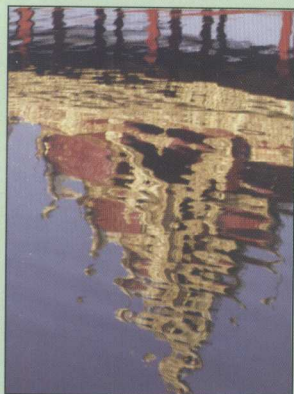
เพชรในหัตถ์ดาบ หน้า ๒๖

ลักษณะในเงา

น้ำคิดว่า ทำไม เราไม่พยายามฝึกมองคนในด้านดี
มากกว่าจะผัดพริ้วใจมองหาหนอตเตรว ที่ไม่มีอันงอกออกมาจากปากเต่า!

ที่ทะเลสาบอินเลในรัฐฉานของพม่า ปายวันนั้น เจาหมู่เจดีย์แห่งหมู่บ้านอินโปว์ที่ทอดตาบบนผืนน้ำใสสะอาด ทำให้เกิดความสับสนขึ้นในใจผมชั่วขณะหนึ่ง สับสนว่าจะบันทึกภาพได้อย่างไร ให้งามสมกับความงามที่ผมสัมผัสได้ด้วยตาเปล่า

ใจหนึ่งบอกให้ถ่ายภาพเงาในน้ำ โดยให้มีฐานเจดีย์ติดมาด้วย เพื่อบอกให้คนดูภาพรู้ว่านี่คือเงาของหมู่เจดีย์ อีกใจหนึ่งแย้งว่า ทำไมไม่ใกล้ๆ จับภาพเฉพาะเงาที่กลับหัวอยู่ในน้ำไปเลย ยังไงคนดูเขาก็รู้อยู่แล้ว ว่านี่คือภาพอะไร ไยต้องยึดติดกับการถ่ายภาพแบบสารคดีอยู่รำไป

แลกหมัดกันในใจพอหอมปากหอมคอ จนเสียงระฆังดังหมดยก ผมจึงตัดสินใจกดชัตเตอร์ตามใจฝ่ายที่แย้งมา แล้วพลันมีเสียงเพลงบทหนึ่งดังก้องขึ้นในใจ เป็นเพลงที่กลุ่มศิลปินดนตรี “จีวัน” นำกีธรรมบทหนึ่งของท่านพุทธทาสภิกขุ - อริยะสงฆ์ที่โลกสรรเสริญ มาใส่ทำนองเป็นบทเพลงชื่อเดียวกันกับบทที่ว่า “มองแต่แง่ดีเกิด”...

เขามีส่วน เลวบ้าง ช่างหัวเขา

จงเลือกเอา ส่วนที่ดี เขามีอยู่

เป็นประโยชน์ โลกบ้าง ยังน่าดู

ส่วนที่ชั่ว อย่าไปรู้ ของเขาเลย

จะหาคน มีดี โดยส่วนเดียว

อย่ามัวเที่ยว ค้นหา สหายเอ๋ย

เหมือนเที่ยวหา หนวดเต่า ตายเปล่าเลย

ฝึกให้เคย มองแต่ดี มีคุณจริง

ผมรู้ตัวเองดีว่าเป็นคนแบบ “เข้มงวดกับคนอื่น (แล้วชอบ) ผ่อนปรนให้ตนเอง” จึงพยายามท่องกวีธรรมบทนี้ไว้เตือนใจ ว่าตัวเราเองยังมีข้อผิดพลาดบกพร่องเป็นธรรมดาตามมนุษย์ แล้วไปแสวงหาความถูกต้องสมบูรณ์แบบหมดจดจากคนอื่น

แต่พอจำได้สักระยะหนึ่งก็ค่อยๆ เลื่อนไป กระทั่งเมื่อกลายเป็นบทเพลงหนึ่งในอัลบั้ม “เพลงพุทธทาสเปิดดวงตา” ท่วงทำนองอันไพเราะของ “จิวัน” ก็เสริมส่งให้จดจำกวีธรรมบทนี้ได้อย่างรื่นรมย์ ยากจะลืมเลือน แล้วยิ่งนานวันก็ยิ่งซาบซึ้งระคนทั้งในคำสอนของท่านพุทธทาส ที่ทั้งลุ่มลึกและทันสมัย ไม่ว่าวันเวลาจะผันแปรไปเพียงใด

ชวนให้คิดถึงเรื่องเล่าผ่านจดหมายอิเล็กทรอนิกส์จากเพื่อนฉบับหนึ่ง เล่าเหตุการณ์ในร้านอาหารแห่งหนึ่งในสหรัฐอเมริกา ซึ่งเป็นสังคมที่ให้ความสำคัญกับ “ค่าทิป” หรือสินน้ำใจสำหรับบริกรยิ่งนัก

เรื่องมีอยู่ว่า เด็กชายวัยสิบขวบคนหนึ่ง ถ้ามพนักงานเสิร์ฟว่าไอศกรีม
ชั้นเดีย์ ถ้วยละเท่าไร ? “ดอลลาร์ ๕๐ เซนต์” เสี่ยงบริกรสาวค่อนข้างห้วน เพราะ
วันนั้นมีลูกค้าเยอะมาก เด็กชายล้วงเหรียญในกระเป๋าออกมานับ แล้วถาม “งั้น
ไอศกรีมธรรมดาถ้วยละเท่าไรครับ ?” คราวนี้คิ้วบริกรสาวยิ่งขมวด ก่อนกระแทก
เสียงตอบแบบไม่เต็มใจว่า “ดอลลาร์ ๒๐ เซนต์” เด็กชายนับเหรียญในมืออีกครั้ง
แล้วตกลงสั่งไอศกรีมธรรมดา

บริกรสาวเดินสะบัดกันไปรับไอศกรีมมาเสิร์ฟพร้อมวางบิลไว้ด้วย เด็กชาย
ก้มหน้าก้มตาตักไอศกรีมเข้าปากจนหมด แล้ววางเงินก่อนเดินจากไป พอบริกร
สาวกลับมาเก็บโต๊ะ เธออึ้งและมีหยดไส้ๆ ซึมที่ขอบตา เมื่อเห็นว่ามีเหรียญ ๒๐
เซนต์ วางอยู่ข้างถ้วยไอศกรีมเปล่าใบนั้น

นำคิดว่า...ทำไม เราไม่พยายามฝึكمองคนอื่นในด้านกลับ
มากกว่าจะมัวพิรุฬโรมองหาหนวดเครา
ที่ไม่มีวันงอกออกมาจากปากเต่า!

สันติธรรมในเรือนใจ

เรื่องจริงของนักโทษประหารคนหนึ่ง
 ทำให้รำลึกถึงคำสอนของท่าน “ติช นัท ฮันห์” ที่ว่า
 “สันติธรรมในเรือนใจ สันติธรรมในสังคม” ขึ้นๆ แต่ทรงอานุภาพ

คาซัคสถาน, ผมประทับใจรอยเท้าเรกบนแผ่นดินเพื่อนบ้านแห่งภูมิภาคเอเชียกลาง ในช่วงปลายเดือนกรกฎาคม ซึ่งเป็นช่วงที่ร้อนที่สุดในรอบปี แต่ฤดูร้อนที่นั่นต่างจากที่อื่น เพราะถึงแม้คาซัคสถานจะมีพื้นที่มากเป็นอันดับ ๙ ของโลก แต่พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นทะเลทรายกับทุ่งหญ้า จึงถูกจัดอยู่ในเขตอากาศประเภท “ทะเลทรายแบบภาคพื้นทวีป”

เป็นเหตุให้อุณหภูมิในเดือนร้อนสุดของคาซัคสถาน อาจสูงถึง ๓๕ องศาเซลเซียส บางปีเคยขึ้นถึง ๔๐ แต่เป็นความร้อนแบบร้อนแห้ง ซึ่งดูดีตรงที่ไม่มีเหงื่อเหนียวเหนอะหนะ เหมือนเขตร้อนชื้นแถบบ้านเรา แต่ความเป็นจริงแล้วอันตราย เพราะเหงื่อคือสิ่งที่ร่างกายระบายความร้อนออกมา อาการร้อนแบบไม่มีเหงื่อจึงอาจทำให้เราถึงช็อกตายได้ เวลาออกไปถ่ายภาพกลางแจ้งในคาซัคสถาน ผมจึงต้องเติมน้ำมากกว่าปกติถึงสองเท่า

พอถึงหน้าหนาว อากาศแบบทะเลทรายก็ทำให้คาซัคสถานหนาวได้ถึง -๒๐ ถึง -๓๐ องศา จนมีคำทำนายว่า ไครบอกรัสเซียหนาวสุดในโลก ให้มาสัมผัสอากาศหนาวที่คาซัคสถานดู ผมไปเยือนดินแดนนี้ในเดือนร้อนสุด นึกไม่ออกว่าหนาวที่นั่นหนาวอย่างไร โชคดีที่มีโอกาสไปสัมผัสสถานที่ซึ่งมีอากาศหนาวตลอดปี คือที่ “ชิมบูลหลัก” แหล่งพักตากอากาศติดแนวเทือกเขาเทียนชาน ทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ของคาซัคสถาน ห่างจาก “อัลมาตี” เมืองหลวงเก่าราว ๒ ชั่วโมง

“ชิมบูลหลัก” สูงกว่าระดับน้ำทะเลปานกลาง ตั้งแต่ ๒,๐๐๐ ถึง ๓,๕๐๐ เมตร จุดสูงสุดมีหิมะปกคลุมตลอดปี มีทัศนียภาพตระการตาดั่งสวิตเซอร์แลนด์ หน้าหนาวจึงเป็นแหล่งเล่นสกีภูเขา พอเข้าหน้าร้อนมีดอกซาอีวานสีบานเย็น

ออกดอกสะพรั่งเต็มทุ่งหญ้าเชิงเขา ชาวคาซัคและรัสเซียนิยมหนีร้อนมาทางเตนท์
นอนนับดาวเคล้าเสียงเพลงโพล์กของแสนสุนทรีย์ แม้ผมจะไปตอนหน้าร้อน
แต่ได้นั่งกระเช้าขึ้นไปสัมผัสหนาวบนภูเขา จนพอจะเข้าใจว่าถ้าหน้าร้อนสุด
ย้งหนาวได้ปานนี้ ถึงหน้าหนาวจริงๆ จะหนาวขนาดไหน

บ่ายวันนั้น บนความสูงเกือบ ๓,๐๐๐ เมตร อุณหภูมิต่ำกว่า ๑๕ องศาที่
ซิมบูลหลัก ไม่รู้อะไรสักใจให้กระหัดคิดถึงชายคนหนึ่ง ซึ่งควรจะ “ร้อนรุ่ม” ทั้ง
กายและใจ แต่เขากลับ “เย็น” ได้อย่างน่าอัศจรรย์!

เขาเป็นพลตำรวจที่โชคชะตาพลิกผันให้ต้องโทษประหารชีวิต ด้วยข้อหา
กระทำการโดยประมาท เป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย แต่เพราะมีอุปนิสัยชอบ
ขีดเขียน ระหว่างติดคุกรอขึ้นตอนอุทธรณ์และฎีกา เขาจึงใช้เวลาไปกับการเขียน
กลอนและแต่งเพลง แล้วส่งไปให้รายการวิทยุคลื่นลูกทุ่งแห่งหนึ่งที่เปิดโอกาสให้
นักแต่งเพลงคลื่นลูกใหม่ กระทั่งสายลมแห่งโชคชะตาพัดมาอีกครั้ง เมื่อเกิดมีค่าย
เพลงติดต่อซื้อเพลงของเขาไปให้นักร้องในค่ายร้องออกอัลบั้ม นั่นคือเพลง “หนี
รักมาพักดอยตุง” เพลงเอกในอัลบั้มชื่อเดียวกัน ของนักร้องดาวรุ่งค่ายอาร์สยาม
นาม “ไต้ ธนาพล”

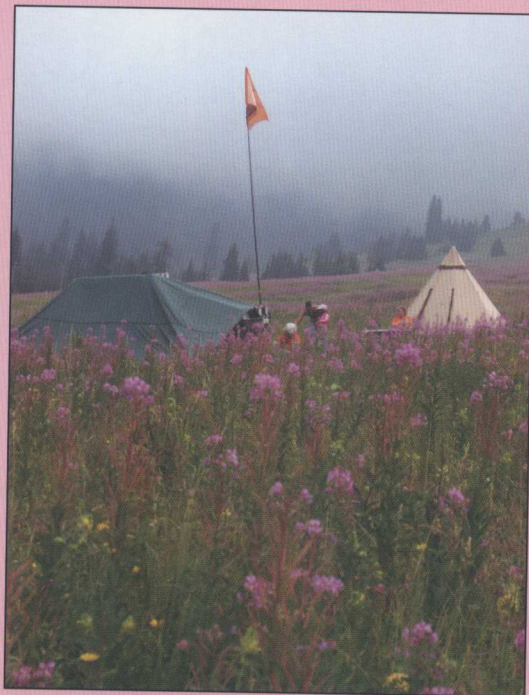
“ดอยตุงตระหง่าน โอฬารงามตา องค์พระแม่ฟ้า สมเด็จพระนางพวงชาว
ไทย พระองค์ทรงเฝ้า ขัดเกลาลำเนาพฤกษาไพร หนึ่งในเจียงฮาย เปรียบได้แดน
ดินสวรรค์... ดอยตุงตระหง่าน ย่ำทำนเมตตา กัมกราบอีกครา ลูกเจียนบ้าน่อน
หายจาบัลย์ นกกากุ้งก้อง เพลินมองแมกไม้มากพรรณ ซ่อมใจโสภณาลัย อยู่สวรรค์
ดินแดนล้านนา”

ในพิธีเซ็นสัญญารับค่าลิขสิทธิ์ ซึ่งค่ายเพลงนำไปส่งมอบให้ถึงใน
ทัศนสถาน มีการถ่ายทอดสดทางโทรทัศน์ภายในให้เพื่อนนักโทษชมเป็นแบบอย่าง
และได้ร่วมแสดงความยินดี เขาเปิดเผยที่มาของเพลงบทนี้ว่า บ่ายวันหนึ่ง ขณะที่
นั่งอยู่ในโรงอาหารของทัศนสถาน อากาศร้อนอบอ้าวมาก เขาไม่รู้จะหา
ทางออกอย่างไร จึงทำให้สงบ แล้วพยายามจินตนาการถึงสถานที่ที่คิดว่าเย็น
ที่สุด ในฐานะลูกเชียงราย เขาคิดถึงดอยตุง คิดถึงบุญคุณ “สมเด็จพระเจ้า” ที่ทรงปกปักรักษา
ดอยตุงให้ร่มเย็น จนความร้อนรุ่มมลายไป กลายเป็นแรงบันดาลใจให้แต่ง
เพลงนี้ขึ้น จนวันนี้เขาภูมิใจมากที่จะได้ส่งเงินค่าลิขสิทธิ์ไปให้พ่อและแม่

เรื่องจริงของนักโทษชาย “ประดิษฐ์ เป็งแก้ว” ทำให้ผมรำลึกถึงคำสอน
ของท่าน “ดิช นัท ฮันห์” อริยะสังฆะภิกษุชาวเวียดนามแห่งหมู่บ้านพลัม ที่ว่า
“สันติธรรมในเรือนใจ สันติธรรมในสังคม”(Peace in oneself, Peace in the world)
สั้นๆ แต่ทรงอานุภาพ ทำให้ตระหนักว่า เป็นการเปล่าประโยชน์ที่จะเพียรหา
“สันติภาพโลก” โดยไม่เริ่มต้นจากการสร้าง“สันติสุข” ในเรือนใจของเราเสียก่อน

“...มีคำพูดว่า ความสุขไม่สามารถเกิดขึ้นได้ขณะนี้และที่นี่ แต่ความสุข
นั้นจะหาได้ในอนาคต คนส่วนใหญ่จึงแสวงหาความสุขที่จะเกิดขึ้นในอนาคต มี
คนไม่มากนักหรอก ที่สามารถมีความสุขเบิกบานกับขณะนี้ปัจจุบันได้ พระพุทธองค์
ทรงตรัสว่า อดีตผ่านไปแล้ว อนาคตยังมาไม่ถึง มีเพียงชั่วขณะเดียวเท่านั้น ที่จะ
เป็นชั่วขณะที่เราจะมีชีวิตได้อย่างแท้จริง นั่นคือ ปัจจุบันขณะ...” ดิช นัท ฮันห์
(ที่มา: “ดั่งกันและกัน จากดาสุใจ ธรรมะใกล้มือ” โดย “นันทจิตรา”)

คิดถึง น.ช. ประดิษฐ์ รำลึกถึงท่านดิช แล้วย้อนมามองตนเอง
อย่าว่าแต่จะเข้าใจให้เย็นในที่ร้อน
บางที อยู่ในที่เย็นแท้ๆ แต่ใจกลับร้อนรุ่ม
โธ่...แล้วยังฝันจะไปสร้างสันติภาพโลก!

ภูเขাইโศกข

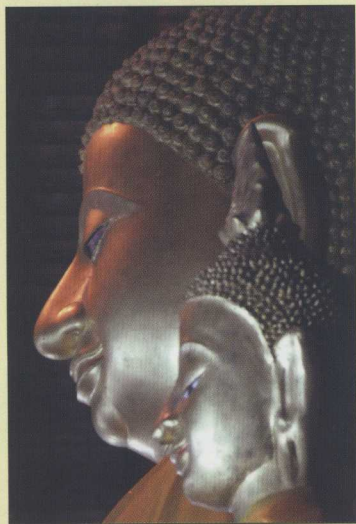
สมัยนี้พอเราเอาแต่ใจตัวเองไปประพฤติดรรมก็ทำหุ...
 ลักษณะเช่นนี้คือปรากฏการณ์ พระพุทธรูป “บ้ง” พระพุทธเจ้า
 ตั้มภีวไบลาน “บ้ง” พระธรรม

ยามบ่ายที่วิหารหลวง วัดหนองบัว อำเภอท่าวังผา จังหวัดน่าน ผมลั่น
ชัตเตอร์กล้องบันทึกภาพนี้ด้วยความตื่นเต้น ในเส้นสายและสีสันทันดินเสาแห่ง
องค์วิหาร กับธรรมชาติเก่าแก่ฝีมือช่างไทลื้อแสนคลาสสิก

แต่ครั้นนำภาพนี้มาขยายขึ้นจอคอมพิวเตอร์ ผมไม่แน่ใจว่าจะถูกวิพากษ์
วิจารณ์หรือไม่ ว่าเป็นภาพที่ไม่เหมาะสม เพราะองค์พระประธานดูไม่มีสง่าราศี
ขนาดเล็กกว่าดินเสา แล้วตำแหน่งในภาพยังดูเหมือนท่านกำลังแอบๆ ซ่อนๆ ผิด
ขนบประเพณีของการถ่ายภาพพระอุโบสถและพระวิหารทั่วๆ ไป ที่ถ่ายแล้วต้อง
ให้พระปฏิมาประธานโดดเด่นกว่าสิ่งใดในภาพ

เช่นเดียวกับธรรมเนียมการเข้าวัดของคนไทยส่วนใหญ่ ที่เมื่อเข้าเขต
พุทธสีมา ก็มักมุ่งตรงไปกราบพระประธาน แล้วอธิษฐานขอสิ่งต่างๆ ตามแต่ใจ
ปรารถนา กระทั่งขอให้ถูกหวย ซึ่งมีได้เกี่ยวพันกับหลักธรรมคำสอนแห่งพระ
พุทธองค์ ที่มีพระพุทธรูปเป็นตัวแทนแต่อย่างใดเลย จนมีคำกล่าวว่า ถ้าคำอธิษฐาน
ซึ่งเป็นกิเลสได้ พระประธานแต่ละวัดก็คงแบกรับความคาดหวังของผู้คนไว้หนักอึ้ง
นั่นหมายความว่า เรายึดติดพระพุทธรูป ในฐานะรูปเคารพของพระพุทธเจ้า มากกว่า
จะสนใจศึกษาแก่นแท้ในคำสอนของพระองค์ แล้วนำไปประพฤติปฏิบัติใช่หรือไม่?

ท่านพุทธทาสภิกขุ มิใช่ोरิยะสงฆ์รูปแรกของไทยที่มองเห็นปัญหานี้ แต่
ท่านคือสมณะรูปแรกที่เตือนสติสังคมไทยมาหลายสิบปีแล้ว โดยเทศนาธรรมเป็น
คำคล้องจองให้ชาวบ้านเข้าใจง่ายๆ ว่า ...สมัยนี้พวกเราเอาแต่ไหว้ พอบอกให้
ประพฤติธรรมก็กำหู่...แล้วท่านยังอุปมาอุปมัยอีกว่า ลักษณะเช่นนี้คือ
ปรากฏการณ์...พระพุทธรูป “บัง” พระพุทธเจ้า คัมภีร์ไบเบิล “บัง” พระธรรม

หมายความว่ายึดติดกับการสร้างและเคารพพระพุทธรูป มากกว่าใส่ใจในคำสอนของพระพุทธเจ้า เฝ้าหลงบูชาคัมภีร์พระไตรปิฎกที่จารึกลงในใบลานมากกว่าจะสนใจศึกษาเนื้อแท้ของพระธรรมคำสอนที่อยู่ในคัมภีร์ใบลาน

ภาวการณ์แข่งกันสร้างพระพุทธรูป พระเครื่อง แล้วอวดอภินิหารเพื่อเรียกราคาให้สูงขึ้นจนกลายเป็น “พุทธพาณิชย์” อันห่างไกลจากสัจธรรมของพระตถาคตออกไปทุกที ทำให้ช่วงเวลาหนึ่ง ไม่มีพระพุทธรูปประดิษฐาน ณ สวนโมกขพลารามของท่านพุทธทาส แม้แต่องค์เดียว

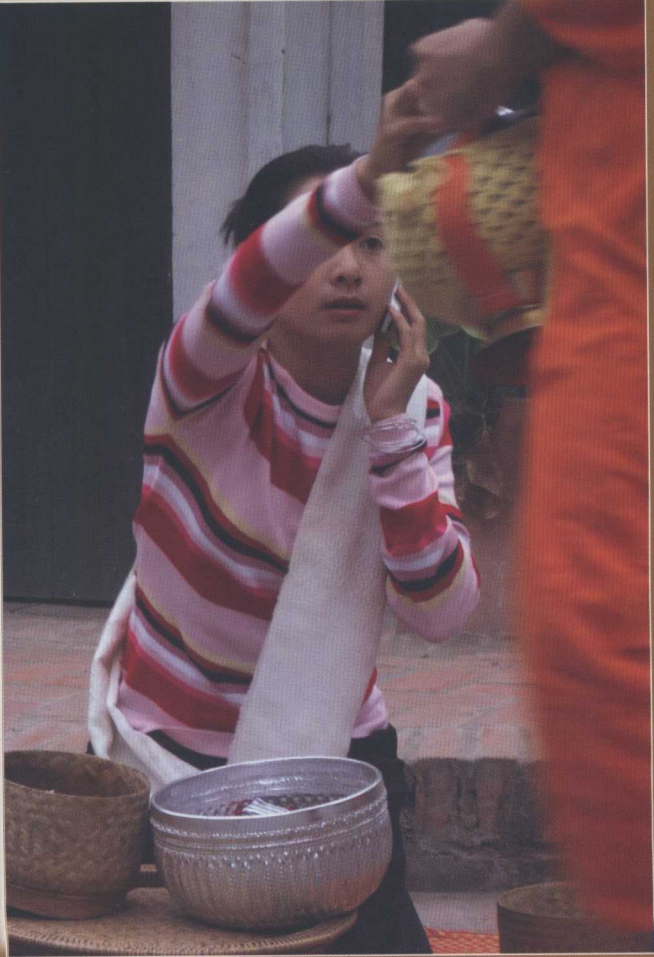
เมื่อรวมกับเทศนาธรรมในหัวข้อ “ภูเขาแห่งวิถีพุทธธรรม” ที่ว่าด้วย “พระพุทธรูปบังพระพุทธเจ้า” จึงทำให้ท่านพุทธทาสเคยถูกกล่าวหาว่าเป็น “คอมมิวนิสต์” หรือไม่ก็รับผลประโยชน์จากคอมมิวนิสต์มาทำลายพระพุทธศาสนา ด้วยการเทศนาปลุกปั่นให้คนเลิกกราบไหว้พระพุทธรูป

อนิจจา...ภูเขาในใจคนช่างสูงใหญ่จนบดบังความจริงไปเสียสิ้น!

แต่เมื่อวันเวลาผันผ่าน ความจริงที่คงทนก็ค่อย ๆ เขยื้อนภูเขาแห่งอวิชชาออกไป จนในที่สุด อริยะสงฆ์ที่เคยถูกกล่าวหาว่าจาบจ้วงพระพุทธศาสนา ก็ได้รับการยกย่องจากองค์กรระดับโลกอย่าง “ยูเนสโก” (องค์การศึกษาวิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ) ให้เป็น “บุคคลสำคัญของโลก” ในฐานะผู้ทอดร่างพลีใจรับใช้พระพุทธศาสนา โดยมุ่งชี้ให้ผู้คนเข้าถึงแก่นแท้ของพุทธศาสนา สมฉายา “พุทธทาสภิกขุ”

แม้ว่าจะมีคนอีกจำนวนไม่น้อย

ที่ยังมีภูเขาสูงใหญ่บดบังใจอยู่

ยังเหลือ ตังครึ่ง

อะหม่าว่า

หูลองพระบาง

เปลี่ยมไปออย่างโรกัน

ทีคนบ่

ยังไม่ยอมหุ่งโองกระเบม

แถมโอยวาย

เวลาถูกฝรั่งถาม

ว่าบ้านเธอ

ยังซึ้งไปโรงเรือน

กันรึ ?

เจ้าหน้าที่บอกความเป็นคนรุ่นใหม่ เสือสีสดสีในสโตร์หรูยืนยันการเป็นสาว “อินเทรนด์” โทรศัพท์เครื่องชนิดในมือน้อย ประทับตราโลกาภิวัตน์ ไร้พรมแดน สำหรับเมืองมรดกโลกอย่าง “หลวงพระบาง” เป็นไปได้ที่เธอจะเป็นสาวนักท่องเที่ยวนักที่ถูกบ่อนข่มขู่...ครั้งหนึ่งในชีวิต ควรได้ไปตักบาตรข้าวเหนียวที่หลวงพระบางในลาว เจกเดียวกับวลีทองอันท้าทาย... อย่าเพิ่งรีบตาย ถ้ายังไม่ได้เห็นนครวัด!

ทว่า ผ้าเบี่ยง หรือผ้าสไบเฉียงสีขาวบริสุทธิ์ สัญลักษณ์การไปร่วมงานบุญของชาวพุทธ กระติบข้าวเหนียวขนาดใหญ่วางบนโตกเสร็จสรรพ แตกต่างจากนักท่องเที่ยวทั่วไป ที่สำคัญคือน้ำคำที่จําพรรษาผ่านโทรศัพท์ระหว่างรอพระ และขณะจกข้าวเหนียวใส่บาตรพระ บ่งบอกว่าเธอไม่ใช่ผู้มาเยือน ทว่าเป็นลูกหลานชาวหลวงพระบางนั่นเอง

ผมยกกล้องบันทึกภาพนี้ด้วยความตื่นเต้น เพราะไม่เคยเห็นประเพณีพื้นบ้าน วัฒนธรรมพื้นถิ่น จะปะทะสังสรรค์กับโลกาภิวัตน์อย่างเงี้ยวๆ (ตอนนั้น) แต่กลับมาดังโครมครืนในหัวจิตหัวใจผม ขณะคลิภาพขึ้นมาดูใหม่ในขณะนี้ แล้วเกิดนึกคิดถึงเรื่องเล่าระหว่างการเดินทางอันยาวไกลของชายสองคน พอน้ำในกระติกพร่องไปครึ่งหนึ่ง ชายคนแรกออกอาการวิตกกังวลว่า... แยมแล้วสิ น้ำหมดไปตั้งครึ่ง! แต่อีกคนยิ้มกริ่ม แล้วปลอบว่า...ใจเย็นสิ เห็นมั๊ย ยังเหลืออีกตั้งครึ่งต่างหากล่ะ!

เพราะถ้าให้สมาชิก “ชมรมผู้ลุ่มหลงหลวงพระบาง” บางท่านเห็นภาพนี้เข้า อาจถูกใช้อ้างเป็นหลักฐานว่า... เห็นไหม หลวงพระบางเปลี่ยนไปแล้ว

ไม่บริสุทธิ์ผุดผ่องเหมือนแต่ก่อนแล้ว ไม่น่าไปเที่ยวแล้ว น่าเสียดายจัง...ยังไม่หนี
เสียงบ่นว่านับวันผ้าทอหลวงพระบางจะแพงขึ้น น้ำอัดลมกระป๋องก็แพงตาม รถ
สกายแล็บสองแถวก็โขกราคานักท่องเที่ยวแล้วดูสิ สาวหลวงพระบางไม่นุ่งห่มผ้า
ทอมือกันแล้ว แถมมาใส่บาตรก็ยังพูดโทรศัพท์ไม่เลิกรา ฯลฯ

บางที คนที่บ่นอาจหลงลืมไปว่า หลวงพระบางเป็นเมืองโบราณและ
เมืองมรดกโลกที่มีชีวิต เพราะยังมีคนอยู่อาศัย แตกต่างโดยสิ้นเชิงกับมรดกโลกที่
เป็น “อุทยานประวัติศาสตร์” อย่างสุโขทัย ศรีสัชนาลัย หรือพระนครศรีอยุธยา ที่
สำคัญ การเปลี่ยนแปลงเป็นสังฆกรรมโลก แม้แต่ตัวเราเองยังเปลี่ยน แล้วโยไปคิด
“สตัฟฟ์” คนและเมืองหลวงพระบางเอาไว้เหมือนสัตว์สตัฟฟ์ ในพิพิธภัณฑ์เล่า

มองอีกแง่หนึ่ง กลับเป็นเรื่องน่ายินดี ที่คนหลวงพระบางรุ่นใหม่ยังเห็น
คุณค่าของประเพณีอันดีงาม ยังตื่นเช้ามาตักบาตร แต่เผอิญมีคนโทรเข้ามา เลย

ใช้มือหนึ่งรับสาย อีกมือจกข้าวเหนียวใส่บาตรพระ...จะเป็นไร ก็ขนาดทางการออก
ระเบียบให้สาวหลวงพระบางทุกคน นุ่งขึ้นทุกครั้งที่ยืนเครื่องบิน เป็นเมืองอื่น
คงประท้วงกันวันวายว่าถูกละเมิดสิทธิส่วนบุคคล แต่ชาวเมืองหลวงฯ ยินดีปฏิบัติ
เพื่ออนุรักษ์วัฒนธรรมผ้าถุงขึ้นอันน่าภาคภูมิใจไว้ แล้วอย่างนี้จะมาบ่นว่าหลวง
พระบางเปลี่ยนไปอย่างไรกัน

ที่คนบ่นยังไม่ยอมนุ่งโจงกระเบน แถมยังโวยวายเวลาถูกฝรั่งถาม ว่าบ้าน
เธอยังชี้ข้างไปโรงเรียน ไปทำงานกันรึ ?

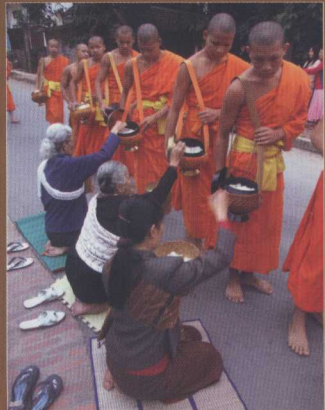
หลวงพระบาง หรือนามเดิม “เชียงทอง” เป็นราชธานีแรกของชาวลาว
เริ่มรับศาสนาพุทธเป็นสรณะพร้อม ๆ กับการตั้งราชธานีในปี พ.ศ.๑๘๙๖ โดย
พระเจ้าฟ้าจัม (แปลว่า แม่แต่ฟ้ายังค้อมเคารพให้) จากวันนั้นจนบัดนี้ เป็นเวลา
๖๕๕ ปีเต็ม พุทธศาสนายังจำเริญบนแผ่นดินนี้ ขนาด “แวน วิสธอฟ” พ่อค้า
ชาวฮอลันดาเคยบันทึกไว้เมื่อราว ๔๐๐ ปีก่อนว่า ที่นี้เปรียบเหมือนแดนสุขาวดี
ของพุทธศาสนา และมีพระสงฆ์อยู่มาก จนอาจจะมากกว่ากองทหารอันเกรียงไกร
ของพระเจ้าปรัสเซีย!

จำนวนพระที่มีอยู่มาก ทำให้เกิดธรรมเนียมการตักบาตรที่เป็นเอกลักษณ์
คือจกข้าวเหนียวเท้าห้วแม่โป้งใส่บาตรพระให้ครบทุกรูป แล้วค่อยผลัดเวรกัน
นำสำรับกับข้าวไปถวาย “จังหัน” หรือถวายอาหารเข้าให้พระสงฆ์ เพราะจังหัน
สำรับหนึ่ง จินร่วมกันได้หลายรูป แต่ถ้าชาวบ้านทุกคนใส่ข้าวเหนียวพร้อมกับข้าว
ให้ทุกรูป จะทำให้เสียเวลาจนอาจเลยเวลาฉันเช้า ก็เพราะจำนวนพระที่มีมากมาย
นั่นเอง

ซึ่งนอกจากศรัทธาส่งในพระพุทธรูปแล้ว ปัญหาความยากจนในชนบทของลาว ยังทำให้มีเยาวชนพากันมาบวชเรียนที่เมืองท่องเที่ยวอันดับหนึ่งของลาวอย่างหลวงพระบาง เพราะจะเป็นโอกาสได้ร่ำเรียนหนังสือ แล้วยังมีสามเณรจำนวนมากฝึกพูดภาษาอังกฤษกับนักท่องเที่ยวจนชำนาญ นับเป็นการแก้ปัญหาความยากจนระดับ “คลาสสิก” ได้ทั้งเงิน ได้ทั้งกล่อง เงินที่ว่าคือเงินตราจากนักท่องเที่ยว ส่วนกล่องคือสังคมอุดมสุข เพราะเยาวชนอยู่ได้ร่มเงาแห่งคำสอนที่ติงาม

กระทั่งศาสตราจารย์เกียรติคุณ นายแพทย์ประเวศ วะสี ราษฎรอาวุโส ถึงกับตั้งคำถามไว้ในข้อเขียนของท่านว่า “...คนลาวที่เคยพบเป็นคนดี สุภาพ ซื่อสัตย์ มีไมตรีจิต มิตรภาพ... คนลาวเขาอบรมหรือเติบโตกันมาอย่างไร จึงพากันเป็นคนดีได้ถึงเพียงนี้ ? ...”

เห็นมั๊ยละ ยังเหลืออีกตั้งก่อน!

เลี้ยวตาย

ฉันทวนของตวามรุนแรงหวนคืนมาอีกครั่ง

โนเฝ้าอดัดอรรคมอกไฉนมานแล้วอ่า...

คนที่ไม่ใส่ใจเรียนรู้บทเรียนจากอดีต บ่ยอมทำผิดซ้ำกับทำที่อดีตเคยทำมาแล้ว

ที่พระจุฑาธุชราชสถาน เกาะสีชัง บ่ายวันนั้น ลั่นทมดอกนี้ร่วงหล่นลง กลางมวลหมู่ลั่นทมดอกเก่าที่เหี่ยวเฉาไปตามกาลเวลา บนโขดหินตะปุ่มตะป่ำที่มีสภาพเป็นสุสานของพรรณพฤกษา เราจึงพบความงามท่ามกลางความลึกลับของ เศษซากดอกไม้ และความขี้ริ้วขี้เหร่ของผืนแผ่นดินลา

ผมเปิดเครื่องคอมพิวเตอร์แล้วคลิกภาพนี้ขึ้นมาดู ในรู้งสางของคืนทรนาคินหนึ่งในชีวิต สภาพจิตใจถูกความรันทดหดหู่บุกเข้ามายึดครองโดยสิ้นเชิง สภาพร่างกายก็ไม่แพ้กัน เพราะมันอ่อนร้าโรยแรงจากการอดนอนมาตลอดคืน จากการเฝ้าติดตามภาพเหตุการณ์ตั้งแต่ราวตีหนึ่ง ของคืนวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๕๑ ที่มีคนไทยลุกขึ้นมาฆ่าฟันกันเอง เพียงเพราะมีความคิดเห็นทางการเมืองขัดแย้ง แบ่งแยกออกเป็นสองฝักฝ่าย

อนิจจา บ้านเมืองของเรากลับเข้าไปสู่วังวนของการใช้ความรุนแรงแก้ปัญหาอีกแล้วหรือ ?

จาก ๑๔ ตุลาคม ๒๕๑๖ ถึง ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙ กระทั่งพฤษภาคม ๒๕๓๕ ที่มีลูกหลานไทยบาดเจ็บ ล้มตาย สูญหาย และทุพพลภาพไปจำนวนมาก มันไม่เพียงพอจะเป็นบทเรียนให้เราจดจำสำนึกกันอีกหรือ ? ว่าการใช้ความรุนแรงแก้ไข ปัญหาความขัดแย้งทางความคิด มันไม่ต่างอะไรเลยกับการเอามือกำโคลนเหลว ที่ยิ่งกำแน่นมากเท่าไร ก็จะมีโคลนเล็ดรอตออกมาตามซอกนิ้วมากเท่านั้น

หลังการปิดล้อมมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ แล้วใช้กองกำลังติดอาวุธปราบปรามนักเรียน นิสิต นักศึกษา “หัวเอียงซ้าย” ในรุ่งเช้าของวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙ ที่ดูเหมือนจะเรียบร้อยราบคาบ ทว่า หลังจากนั้นไม่นาน กลับมี

ปรากฏการณ์ที่ไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อนในประวัติศาสตร์สังคมไทย คือมีปัญญาชนที่เป็นอนาคตของชาติ ทั้งนักศึกษาแพทย์ เภสัช วิศวะ สถาปัตย์ ฯลฯ เรื่อยลงมาจนถึงนักเรียนมัธยม รวมจำนวนนับพันคน ตัดสินใจหนีเข้าป่าไปจับอาวุธต่อสู้กับอำนาจรัฐเผด็จการแบบตาต่อตา ฟันต่อฟัน

นำมาซึ่งการสูญเสียอีกคนนับ โดยเฉพาอย่างยิ่งคือประเทศชาติสูญเสียโอกาสที่จะก้าวไปข้างหน้าอย่างน่าเสียดาย

หลังเหตุการณ์ผ่านพ้นไป กาลเวลาช่วยสมานแผลในจิตใจคนไทยทุเลาลง แล้วแทนที่เราจะช่วยกันศึกษาเพื่อแสวงหาบทเรียนจากเหตุการณ์ดังกล่าว กลับดูเหมือนสังคมไทยพยายามวิ่งหนีเพื่อที่จะลืมมันไปเสีย แม้แต่เหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ก่อน คือกรณี ๑๔ ตุลาคม ๒๕๑๖ ก็ยังถกเถียงกันไม่จบ ว่าสมควรจะบรรจุเรื่องนี้ลงในหนังสือเรียนชั้นมัธยมหรือไม่

เช่นนี้แล้วจึงไม่ใช่เรื่องน่าแปลกใจอะไร ที่วังวนของความรุนแรงจะวนคืนมาอีกครั้งเมื่อกลางดึกของวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๕๑

ในเมื่อมีสัจธรรมบ่งบอกไว้นานแล้วว่า... คนที่ไม่ใส่ใจเรียนรู้บทเรียนจากอดีต ย่อมทำผิดซ้ำกับที่อดีตเคยทำมาแล้ว

น่าเสียดาย ที่คนไทยผ่านเหตุการณ์สำคัญมาหลายเหตุการณ์
แต่ดูเหมือนเราไม่เคยได้ประจักษ์ความงาม
ในท่ามกลางความสับสนของเศษซากดอกไม้
และความขรุขระเห่ของผืนแผ่นดินไทยเลย

เพชรใบหัวคางคก

“กถิน” ที่เราไม่คุ้นเคย เปรียบเปรยดังดวงคก
ถ้าเรา “เข้าใจ” ที่มาของกถิน

เราก็จะค้นพบสรวรพสรวระประตามีอันแสนวิเศษจากเจ้าของ “กถิน”

บนรอยต่อของพ.ศ.๒๕๕๐ กับ ๒๕๕๑

คืนวันส่งท้ายปีเก่า ต้อนรับปีใหม่ เปิดทีวี.ได้ยินพิธีกรรายการถ่ายทอดสด งาน Count Down ที่หน้าห้างสรรพสินค้าใหญ่ ทำเสียงตื่นเต้นมากกับวินาทีเปลี่ยนผ่านศักราชใหม่ที่กำลังจะมาถึง

ใจหนึ่งพลอยตื่นเต้นไปด้วย อีกใจหนึ่งแย้งว่าจะตื่นเต้นไปโย ชาวญี่ปุ่นเขาฉลองปีใหม่ไปตั้งแต่สองชั่วโมงที่แล้ว มิใช่ว่าชาวออสซี่เขาได้เฮกับปีใหม่มาถึงตั้งแต่บ้านเราเพิ่งสองทุ่ม แต่กว่าคนอังกฤษจะได้เฮบ้าง ก็ตอนเจ็ดโมงเช้าของเรา ส่วนอเมริกันชนจะได้รับขวัญปีใหม่กันตอนที่เรากินข้าวเที่ยงแล้วโน่น

ตอนผมไปทิเบตจะงๆ เรื่องเวลาสักกิด เพราะถ้าดูจากเส้นแวงแล้ว เวลาทิเบตควรจะช้ากว่าไทยหนึ่งชั่วโมง แต่เพราะตกเป็นส่วนหนึ่งของจีน เลยต้องใช้มาตรฐานเวลาเดียวกับปักกิ่ง ซึ่งเร็วกว่าไทยหนึ่งชั่วโมง เบ็ดเสร็จแล้ว เวลาทิเบตจึงเร็วกว่าที่ควรจะเป็นถึงสองชั่วโมง ถ้านัดหมายกันตื่นมาดูอาทิตย์อุทัยที่ทิเบต ตอนหกโมงเช้า ก็จะไม่พบแต่ความมืดมิดและเหน็บหนาว เพราะเวลาจริง (Real Time) ของทิเบตตอนนั้นเพิ่งตีสี่

หรืออย่างเวลาเวียดนามก็ควรจะเร็วกว่าเราหนึ่งชั่วโมง แต่เพราะเมื่อร้อยกว่าปีก่อน เจ้าอาณานิคมฝรั่งเศสรวบหัวรวบหางเวียดนาม ลาว กัมพูชา เป็นหนึ่งเดียวนาม “อินโดจีนของฝรั่งเศส” เลยเหมารวมให้ใช้เวลาเดียวกันคือ GMT (Greenwich Mean Time) + ๖ ซึ่งเท่ากับมาตรฐานเวลาไทย จึงไม่น่าแปลกใจ ที่ดวงอาทิตย์เวียดนามจะรีบลับขอบฟ้าตั้งแต่ห้าโมงเย็น

แต่ละ เวลาเป็นสิ่งสำคัญ แต่นั่นหมายความว่า “เวลา” เป็นเรื่องที่แต่ละประเทศกำหนด หรือถูกกำหนดว่าจะใช้เวลาใดเป็นมาตรฐาน ซึ่งไม่จำเป็นต้องตรงกัน แต่เราก็คบหาสมาคม ติดต่อด้านขาย มีสัมพันธไมตรีกันได้ทั่วโลก

เหมือนเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมและวิถีดำเนินชีวิต แต่ละชนชาติย่อมไม่เหมือนกัน แต่เราก็เป็นเพื่อนกันได้ แม้จะต่างชาติ ศาสนา สีผิว และเวลา แล้วก็ไม่ผิดที่แต่ละชนชาติจะภาคภูมิใจในอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของตน แต่นั่นย่อมไม่ใช่เหตุผลที่คนเราจะต้องถูกเหยียดหยามกัน หรือโอ้อวดกันว่าของตนดีกว่า แน่กว่าของคนอื่น

เราจะตื่นเต้นปานอกจะแตกกับการนับถอยหลังสู่ศักราชใหม่เพียงใด คนอื่นเขาก็ตื่นเต้นกับการเข้าสู่ปีใหม่ตามเวลาของเขาเช่นกัน

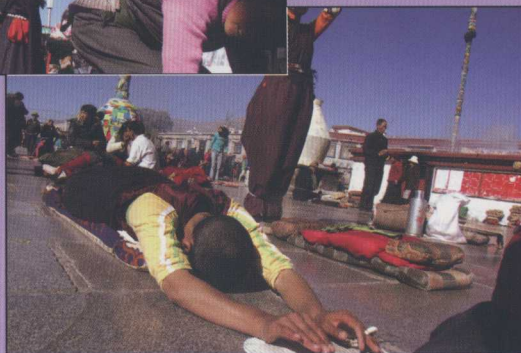
ก่อนไปทิเบต ได้ยินคนพูดว่าใครจะไปดินแดนนี้ต้องทำใจกับกลิ่นเนยจามรี แต่พอไปจริง ๆ ผมชักไม่แน่ใจว่าการ “ทำใจ” จะหมายรวมไปถึง “รังเกียจ” ด้วยหรือไม่ เพราะเห็นนักท่องเที่ยวบางคนถึงกับเอาผ้าปิดจมูกเวลาเข้าไปชมวัดวาอารามของทิเบต

ผมเข้าใจ ว่านมเนยจามรีมีกลิ่นเฉพาะของเขาซึ่งเราไม่คุ้นเคย ผมเองก็ตีฆานมจามรีไม่ได้มากนักหรอก แต่ผมก็พบความงดงามของชีวิต ยามที่เดินปะปนไปกับผู้แสวงบุญชาวทิเบต แล้วเห็นพวกเขาถือห่อเนยจามรีติดมือ พอถึงอ่างประทีปทองเหลืองที่จุดถวายเป็นพุทธบูชา เบื้องหน้าพระพุทธรูปและพระโพธิสัตว์แต่ละองค์ พวกเขา ก็บรรจงใช้ช้อนตักแบ่งเนยใส่ในอ่างประทีปอย่างถ้วนทั่ว

สะท้อนเจตนาจะบำรุงพระพุทธศาสนาให้โชติช่วงช้วนिरันตร ด้วยวิธีอัน
เรียบง่าย น่ารัก จากดวงจิตบริสุทธิ์ไม่ยิ่งหย่อน หรืออาจจะมากกว่าคหบดีผู้ถวาย
ปัจจัยสร้างอุโบสถหลังใหญ่

ก็ชีวิตทั้งชีวิตของเขาผูกพันกับ พละกำลังของจามรี (ใช้ไถนา) ขนจามรี
(ทำเครื่องนุ่งห่ม) หางจามรี (ทำเส้) เนื้อจามรี (ทำอาหาร) นมจามรี (ทำ
เครื่องดื่ม) เนยจามรี (ทำอาหารและทำบุญ) ฯลฯ

เช่นนี้แล้ว หากเรา “เข้าใจ” ก็มีพิกัดอง “ทำใจ” ให้ลำบาก แล้วลองสังเกตดูสิ ว่าถ้าเรามีความ “เข้าใจ” บางที กลิ่นที่เราไม่คุ้นเคยกลับทุเลาเบาบางไปโดยปริยาย

จึงไม่ใช่แค่ “กระป๋” ที่อยู่ที่ใจ แต่ “กลิ่น” ก็อยู่ที่ใจด้วย ไม่เชื่อลองไปถามคนหนุ่มที่กำลังจีบสาวดูสิ ว่าเขารู้สึกอย่างไรกับกลิ่น “ส้มตำปูปลาร้า” เมนูโปรดของสาวเจ้าที่เฝ้าหมายปอง!

ผมเคยได้ยินนักศุเทศก์หนุ่มชาวทิเบตอุตส่าห์หาเหตุผลมาอธิบายว่า ที่คนทิเบตไม่ค่อยอาบน้ำ นอกจากเพราะอยู่ที่สูงเกือบ ๔,๐๐๐ เมตร ที่ซึ่งอากาศหนาวจัดแล้ว อีกเหตุผลหนึ่งคือ ถิ่นฐานบ้านเกิดของพวกเขาเป็นหลังคาโลก เป็นแหล่งต้นน้ำสำคัญของโลกหลายสาย ทั้งหวงเหอ แยงซี โขง สาละวิน พรหมบุตร ฯลฯ หากพวกเขาที่เป็นคนต้นน้ำใช้น้ำกันเยอะ แล้วคนปลายน้ำจะเป็นอย่างไร?

เป็นคำตอบที่ชาญฉลาด น่าชื่นชมระคนเห็นใจ ที่เขาต้องมาคอยตอบคำถามนี้ ทั้งๆ ที่เหตุผลมันง่ายนิดเดียว ก็อากาศมันหนาวจัด เหงื่อก็ไม่มี แล้วจะอาบน้ำบ่อยๆ ทำไม “ใจ” ต่างหาก ที่พวกเขาชำระล้างอยู่เป็นประจำ ด้วยการสวดมนต์ภาวนา หมุนกงล้อมนตรา ไหว้ราบ (อักษฺฆางคประดิษฐ์) และทำแต่คุณความดี ไม่เบียดเบียนคนอื่น

ที่ฝรั่งน้ำข้าว ไม่ค่อยอาบน้ำ แล้วใช้วิธีฉีดน้ำหอมกลบกลิ่น ผลลัพธ์ที่ได้กลับไปในใหญ่ แต่เราไม่ยกบ่นว่าต้องทำใจ เพราะใจเรากำหนดไว้ก่อนแล้วว่า ขึ้นชื่อว่า “ฝรั่ง” ต้องเก่งกว่า ฉลาดกว่า ดีกว่าเรา

เพื่อนผมเล่าให้ฟังว่า เวลาคนทิเบตมาเมืองไทยจะไม่เกิด “ปฏิกิริยาแพ้ที่ต่ำ” เหมือนเวลาคนไทยไปทิเบต แล้วเกิด “ปฏิกิริยาแพ้ที่สูง”(Altitude Sickness) อันเนื่องมาจากออกซิเจนบางเบา ทำให้มีอันตราย ไปจนถึงอาเจียน แต่ที่คนทิเบตกลัวคือสภาพอากาศร้อนชื้น ทำให้เนื้อตัวเหนียวเหนอะหนะ จนเขาก็ไม่เข้าใจเหมือนกันว่าชื้นแฉะขนาดนี้ คนไทยอยู่กันได้อย่างไร ?

ผมว่าเวลาฝรั่งมาประเทศร้อนชื้น ก็คงรับไม่ค่อยได้กับกลิ่นเหม็นของชาวอุษาคเนย์ เหมือนกับที่นักท่องเที่ยวไทย (บางคน) รับไม่ได้กับกลิ่นตัวของแขก และกลิ่นเนยจามรีของชาวทิเบต

เรื่องของ “กลิ่น” จึงเป็นปฏิกิริยาผกผันกับ “ใจ” อยู่ไม่น้อย โดยเฉพาะผู้ที่รักการเดินทาง หรือคนที่เดินทางเป็นอาชีพ หากไม่ผ่านด่านทดสอบเรื่อง “กลิ่น” ก็ควรหันไปรักงานอดิเรกอื่น หรือหาอาชีพอื่นทำเสีย

เหมือนอย่างที่ว่านพทูตทาส กล่าวเป็นปริศนาธรรมไว้

“...เพชรในห้วงคอก ใครหาพบ เบา สบาย...”

คือความทุกข์ไม่ต่างอะไรกับคอกที่มีแต่คนรังเกียจ แต่ในห้วงคอกมีเพชรพลอย อยู่ที่เรารู้หาเจอหรือไม่ ถ้าเจอก็อุปมาดังการค้นพบสัจธรรมอันงดงาม จากความทุกข์อันแสนจะน่าเกลียด

“กลิ่น” ที่เราไม่คุ้นเคย ก็เปรียบเปรยดังคอกเช่นกัน ถ้าเรา “เข้าใจ” ที่มาที่ไปของกลิ่นนั้น เราก็จะค้นพบสรรพสาระประดามีอันแสนวิเศษจากเจ้าของ “กลิ่น”

เหมือนอย่างที่คุณกฤษฎ ชลธารินทร์ มิตรสหายผู้ก่อตั้ง “ชมรมท่องเที่ยวคนเฒ่า” วิเคราะห์ “กลืนแซก” ไว้อย่างสนใจว่า ทำไม หนังสืออินเดียตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน จึงต้องมีฉากพระเอกร้องเพลงจีบนางเอก ที่สำคัญคือต้องวิ่งไล่กันขึ้น-ลงภูเขาสามลูกเป็นสูตรสำเร็จ ชนิดที่หนังเรื่องไหน วิ่งไล่กันข้ามภูเขาแค่ลูกเดียว มีหวังถูกคนดูตำหนิจนรายได้ตก

เหตุเพราะคนอินเดียโปรดปรานอาหารรสจัด ประเภทหนักเครื่องเทศ เรื่องนี้ผมพยกหน้าเห็นด้วย เพราะเคยไปซื้อ “บาเยย” (แป้งผสมถั่วทอด ลูกกลมๆ) กินริมถนนในเมืองโกลกาทา จะว่าอร่อยก็อร่อยอยู่หรอก เสียแต่ว่ารสจัดจ้านกว่าบาเยยบ้านเราหลายเท่า เพราะทั้งหนักเค็มและหนักเครื่องเทศ กินแล้วต้องดื่มน้ำตามมากๆ

ซึ่งนั่นแหละคือต้นเหตุ เพราะพอกินน้ำมาก ก็ปวดฉี่บ่อย หนังสืออินเดียจึงต้องมีฉากร้องเพลงวิ่งไล่กัน เพื่อให้คนดูพักไปฉี่ตอนนางเอกขึ้นภูเขาลูกที่หนึ่ง แล้วกลับมาตอนลงภูเขาลูกสาม ปะติดปะต่อเรื่องได้พอดี

เอวัง ก็มีด้วยประการฉะนี้...แล

หนังสือเล่มเล็ก โดยธีรภาพ โลหิตกุล

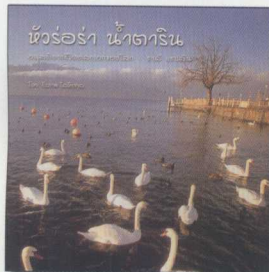
พ.ศ.๒๕๔๖ "เมื่อดนนิ่งเงิบ"

พ.ศ.๒๕๔๗ "ดอกไม้ในใจเรา"

พ.ศ.๒๕๔๘ "ไร่กาลเวลา ๑+๕ พิพิธภัณฑ์นาฬิกา"

พ.ศ.๒๕๔๙ "หวัรอร่า น้ำตาริน"

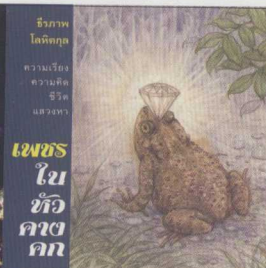
พ.ศ.๒๕๕๐ "จดหมายถึงสายน้ำ"

พ.ศ.๒๕๕๑ "บันทึกถึงขวัญข้าว"

พ.ศ.๒๕๕๒ "เพชรในหัวคางคก"

จัดพิมพ์โดย

กองทุนห้องสมุดศาลาเจ้าปรีดิ์
วัดชลประทานรังสฤษฎ์

โทร.๐๘-๔๑๒-๓๓๓๗

แม่พิมพ์โดย สุนทรพิสัย

โทร.๐-๒๘๐๓-๒๒๔๔

พิมพ์ที่ บริษัท เอส.อาร์.พรินต์ จำกัด

โทร.๐-๒๕๘๔-๒๒๔๑

“เพชรใบหัวใจคอก”

ซึ่งไม่สามารถสร้างความร่ำรวยเงินทองให้ใครได้
เป็นสิ่งที่ผมแสวงหามากที่สุด
เพื่อให้ได้ความเย็น ในท่ามกลางความร้อน
ได้เห็นแง่มุม ในท่ามกลางอุปสรรคปัญหา
ได้ความสงบสันติ ในท่ามกลางความขัดแย้ง
กระทั่งสามารถค้นพบความสุข
ในท่ามกลางความทุกข์
อย่างที่หลวงพ่อบุญทาสภิกข
ทั้งมรดกทางปัญญา
ในรูป“ปริศนาธรรม”
ไว้ให้ชาวโลกตรึกตรอง
แล้วนำไปปฏิบัติว่า...

เพชรใบหัวใจคอก

ใครหาพบ...

เขา...สหาย

